

Retouradres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Aan
de gemeenteraad

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078
F (078) 770 8080
www.dordrecht.nl

Datum 14 juli 2015
Ons kenmerk MO/1455708
Begrotingsprogramma Zorg en Ondersteuning
Bijlage(n) 1
Betreft RAADSINFORMATIE inzake transitie, transformatie en financiën
beschermd wonen

Contactpersoon
M. den Ouden
T (078) 770 4740
E m.den.ouden@dordrecht.nl

DOSSIER

Afschrift:

- MO/MO, M den Ouden
SK Dordrecht West 1^e etage
- wethouder Lambrechts
SK Dordrecht 714
- secretaris Adviescommissie
SK Dordrecht Oost 1^e etage

Samenvatting

Met deze brief informeren wij u over het verloop van de transitie en transformatiefase van de wmo-maatwerkvoorziening beschermd wonen en opvang. Het miljoenentekort dat voor de regio dreigde is met de meicirculaire afgewend en daardoor konden de contracten met de zorgaanbieders voor de 2^e helft van 2015 worden afgesloten. Ten behoeve van de transformatie vindt vanaf begin dit jaar een bestuurlijke aanbestedingstraject plaats. Gemeenten uit de regio, zorgaanbieders en cliëntenvertegenwoordigers werken hierin samen aan verbeteringen in het aanbod en het systeem. Een volgende stap is om met elkaar te komen tot een nieuw regionaal beleid beschermd wonen en opvang.

Inleiding

In april van dit jaar informeerden wij u over de grote financiële zorgen voor de toekomst van beschermd wonen in onze regio en de mogelijke gevolgen daarvan voor gemeenten, zorginstellingen en cliënten. Met de publicatie van de Meicirculaire is het dreigende miljoenentekort voor onze regio afgewenteld en is behoud van kwaliteit en continuïteit van de huidige dienstverlening veiliggesteld. Met de inkoop beschermd wonen voor de 2^e helft van dit jaar is de transitiefase beschermd wonen afgesloten en richten wij ons nu volop op de transformatie.

Doelstelling

Met deze brief geven wij u inzicht in de ontwikkelingen en de stand van zaken rond beschermd wonen: transitie, transformatie (bestuurlijke aanbesteding en beleid) en financiën.

Stand van zaken/de feiten

Achtereenvolgens gaan wij in op de transitie- en de transformatiefase en de doelstellingen die wij in beide fasen ten aanzien van beschermd wonen nastreven.

De transitie: zorgcontinuïteit en behoud van kwaliteit

Met het vaststellen van de verordening voor Beschermd Wonen en Opvang in december 2014 heeft u tevens drie doelen voor de transitiefase gesteld:

1. Een zorgvuldige transitie van de functie beschermd wonen met behoud van kwaliteit en continuïteit van de huidige dienstverlening.
2. Een zorgvuldige transitie van de extramurale begeleiding geboden door opvanginstellingen met behoud van kwaliteit van de huidige dienstverlening en met een van het Rijk meegekregen taakstelling van 25%.
3. Uniformiteit voor cliënten (en zorgaanbieders) in de toegang tot alle maatwerkvoorzieningen beschermd wonen en opvang.

Datum 14 juli 2015
Ons kenmerk MO/1455708

Zoals bij u bekend hebben wij lange tijd in onzekerheid verkeerd over de Rijksbijdrage voor 2015 en verder, waardoor met name het eerste doel onder druk is komen te staan. Met betrekking tot het budget voor Beschermd wonen is vanuit het ministerie van VWS altijd gecommuniceerd dat dit onverkort zou overkomen naar gemeenten opdat gemeenten in de transitiefase de zorg voor bestaande cliënten met overgangsrecht volledig konden overnemen. Gedurende het inkooptraject ontstond het inzicht dat het budget dat eerder beschikbaar was gesteld voor onze regio verre van toereikend was om de zorgcontinuïteit te garanderen. In december van 2014 waren wij genooddaakt om contracten met zorgaanbieders voor een half jaar af te sluiten gezien het feit dat er voor volledige jaarcontracten te weinig budget beschikbaar was. De staatssecretaris erkende dat er in de berekeningen fouten zijn gemaakt en dat Dordrecht hiermee onterecht tegen een tekort aanliep. In de week voor de kerst ontvingen wij de toezegging van de staatssecretaris dat hij:

- ✓ Enerzijds zou gaan onderzoeken of er sprake was van een tekort in het macrobudget. Indien het macrobudget ontoereikend zou blijken, zou er vanuit VWS extra financiering beschikbaar worden gesteld.
- ✓ Anderzijds zou gaan onderzoeken of er sprake was van een foutieve verdeling en in dat geval zegde de staatssecretaris zijn verantwoordelijkheid toe om te komen tot een herverdeling onder de Nederlandse gemeenten.

In de eerste maanden van 2015 bereikten ons steeds meer signalen op basis waarvan wij verwachtten dat het Rijk slechts beperkt zou reageren op deze toezeggingen. Daarop heeft onze regio samen met Zwolle, Eindhoven en Bergen op Zoom de media opgezocht gezien de grote zorgen voor de toekomst van beschermd wonen. Dit hebben wij gedaan in een intensieve samenwerking met de zorgaanbieders. Tevens hebben wij gesproken met cliëntenraden en familieraden van de zorgaanbieders uit onze regio om hen te informeren over het proces. Met het verschijnen van de meicirculaire op 2 juni jl., werd duidelijk dat de staatssecretaris zijn belofte is nagekomen. De Rijksbijdrage voor Dordrecht is voor 2015 verhoogd met € 4.066.140,-, waardoor voor 2015 de totale Rijksbijdrage op € 28.768.298,- uitkomt. Hiermee is Dordrecht in staat gesteld om de contracten van de eerste helft van het jaar voort te zetten in de tweede helft van het jaar. Uiteindelijk hebben alle zorgaanbieders voor het jaar 2015 een kleine korting moeten accepteren. Dit valt echter binnen acceptabele grenzen. De zorgcontinuïteit voor cliënten met overgangsrecht staat hiermee niet meer onder druk¹.

Extramurale begeleiding door opvanginstellingen

Dordrecht heeft vanuit de vroegere AWBZ een Rijksbijdrage ontvangen van € 1.387.438,- voor de individuele begeleiding door opvanginstellingen. In onze regio was het Leger des Heils de enige zorgaanbieder die deze vorm van AWBZ-begeleiding verzorgde voor cliënten in de maatschappelijke opvang. Het Leger des Heils zet deze vorm van begeleiding in ter ondersteuning van hun producten "10 voor Toekomst", Housing First, Tussenvoorziening en Ambulante Woonbegeleiding. Met het oog op een zorgvuldige transitie en met het oog op een maximale terugdringing van administratieve lasten voor de zorgaanbieder, is ervoor gekozen dit budget voor 2015 volledig ter beschikking te stellen voor cliënten van het Leger des Heils. Daarbij wordt aangesloten bij de aanvraag-systematiek en de tarifiering van de

¹ Zie Bijlage 1 voor een overzicht van alle zorgaanbieders waarmee in het kader van Beschermd Wonen in 2015 een contract is gesloten.

Datum 14 juli 2015
Ons kenmerk MO/1455708

producten individuele begeleiding die door de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) worden geïndiceerd.

Uniformiteit in toegang

Uniformiteit in toegang tot Beschermd Wonen is voor alle cliënten en zorgaanbieders in de regio van groot belang. We willen dat cliënten en zorgaanbieders eenvoudig de weg kunnen vinden naar beschermd wonen en dat de toegang aansluit bij de toegang tot andere maatwerkvoorzieningen in de WMO. Concreet:

- Door de mandaatverlening (van de regiogemeenten aan Dordrecht) en de ondermandatering (van Dordrecht aan de SDD) kunnen alle cliënten uit de regio zich melden bij de SDD. Voor iedere cliënt wordt hetzelfde proces doorlopen, ongeacht de woonplaats.
- Niet alleen de toegang tot Beschermd Wonen, maar ook de toegang tot de maatwerkvoorzieningen Maatschappelijke Opvang wordt door de SDD uitgevoerd voor de regio Drechtsteden-Alblasserwaard/Vijfheerenlanden.
- Om nog verder te vereenvoudigen wordt voor alle ambulante vormen van maatschappelijke opvang dezelfde systematiek toegepast als voor individuele begeleiding.

De transformatie

Parallel aan de discussie over de financiële middelen voor 2015 zijn we in 2015 gestart met de eerste stappen richting de transformatie van Beschermd Wonen.

Bestuurlijke aanbesteding.

Samen met zorgaanbieders en cliënten-vertegenwoordigers werken we aan verbeteringen in het aanbod en het systeem. De 12 portefeuillehouders in de regio hebben gezamenlijk een transformatieopdracht geformuleerd met daarin de uitgangspunten waaraan de verbeteringen voor het komende jaar moeten voldoen:

- Normalisering. Wij verlangen dat de voorzieningen voor de groep kwetsbare inwoners en voor mensen die op grond van psychosociale problemen en/of psychische beperkingen aangewezen zijn, zoveel mogelijk aansluiten op het "normale wonen, werken, leren, recreëren" in de wijk of omgeving van de voorziening. Normalisering van het dagelijks leven is een belangrijk uitgangspunt, aangezien dit bijdraagt aan de versterking van de eigen kracht en zelfredzaamheid van de cliënt voor de toekomst.
- Aansluiten op de lokale situatie en de voorzieningen in de buurt. Voorzieningen voor de groep kwetsbare inwoners zouden daarom ook zoveel mogelijk moeten aansluiten op, en gebruik maken van, de reguliere voorzieningen in de omgeving. Wij vragen aanbieders actief verbinding en samenwerking te zoeken met onder andere de wijkteams, de FACT-teams, de praktijkondersteuners, en de mogelijkheden voor wonen, werk en participatie die zich in de directe woonomgeving - en midden in het maatschappelijk leven - bevinden. Innoveren doe je samen.
- Persoonsgericht. De ondersteuningsvraag van de cliënt bepaalt in grote mate de vorm van de maatwerkvoorziening. Zowel in huisvesting als in begeleiding en participatie. De geleverde diensten zullen daarom de flexibiliteit bevatten om aan te sluiten op de persoonlijke situatie van de cliënt. Wij gaan daarbij, in eerste instantie, uit van de 11 leefgebieden, indien relevant: financiën, dagbesteding, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, verslaving, Algemeen Dagelijks Leven (ADL), sociaal netwerk, maatschappelijke participatie en justitie.

Datum 14 juli 2015
Ons kenmerk MO/1455708

- Stijging van zelfredzaamheid. Wij streven continu naar een stijgende lijn van participatie en zelfredzaamheid van de cliënt. De gemeente zal de mate van zelfredzaamheid (en de toe- of afname daarvan) monitoren. De informatie van het jaar 2015 is de 0-meting. Daarnaast leveren (wetenschappelijke) onderzoeksprogramma's in binnen- en buitenland nieuw en voortschrijdend inzicht over wat kwetsbare inwoners zelf van belang vinden in het perspectief van volwaardig burgerschap maar ook over de werking van interventies (evidence).
 - Participatie. Wonen, werk, scholing, dagbesteding en participatie vormen een cruciaal element in het individuele ondersteuningsplan.
- De bestuurlijke aanbesteding wordt naar verwachting in het 3^e kwartaal van 2015 afgerond.

Nieuw regionaal beleid beschermd wonen en opvang

Vanaf de tweede helft van dit jaar werken we samen met de regiogemeenten maar ook met aanbieders en cliëntenraden toe naar gezamenlijk nieuw beleid voor beschermd wonen en opvang. In het najaar start de VNG een ondersteuningsprogramma voor gemeenten om te komen tot nieuw beleid beschermd wonen en opvang. Indien mogelijk sluiten we daarbij aan.

Kosten en dekking

Na de meicirculaire ziet het financiële plaatje voor beschermd wonen voor 2015 en verder er als volgt uit.

Inkomsten 2015²

Rijksbijdrage 2015 conform meicirculaire	€ 28.768.298,-
Eigen bijdragen	€ 1.812.416,-
<i>Totaal:</i>	<i>€ 30.580.714,-</i>

Uitgaven 2015³

PGB	€ 3.100.000,-
ZIN	€ 26.630.714,-
Uitvoeringskosten SDD	€ 500.000,-
Overige kosten	€ 350.000,-
<i>Totaal</i>	<i>€ 30.580.714,-</i>

Financieel meerjarenperspectief

De meicirculaire 2015 biedt het volgende meerjarenperspectief voor de rijksbijdrage Beschermd Wonen in onze regio.

2015: € 28.768.298,-
2016: € 27.307.530,-
2017: € 28.510.981,-
2018: € 29.392.139,-
2019: € 30.061.339,-
2020: € 30.060.285,-

² Over 2015 is rekening gehouden met een totaalbedrag van € 1.812.416,- aan eigen bijdragen. Dit bedrag is een schatting van het Ministerie van VWS, op basis van de meest recente gegevens. Vaststelling en inning van de eigen bijdragen wordt door het CAK gedaan. Het CAK zit nog in de aanloopfase en heeft nog geen doorbetalingen aan gemeenten gedaan. Het CAK hoopt binnen enkele maanden op orde te zijn. Pas daarna zal duidelijk worden of de inschatting realistisch is.

³ We geven naar verwachting € 3,1 mln. uit aan PGB en € 850.000,- aan uitvoeringskosten en overige kosten. Wat overblijft is besteed om de contracten ZIN te betalen.

Datum 14 juli 2015
Ons kenmerk MO/1455708

Communicatie en inclusief beleid

Bij zowel het transitie- als het transformatieproces worden de regiogemeenten, de zorgaanbieders en de cliëntenraden nauw betrokken.

Tijdspad, vervolg en evaluatie

Naar het zich thans laat aanzien kunt u de komende tijd de volgende raadsinformatiebrieven of raadsvoorstellen verwachten:

- Afronding van de bestuurlijke aanbesteding (3^e kwartaal 2015).
- Actualisering van de mandaatregelingen (eind 2015).
- Evaluatie en eventueel aanpassen van de Verordening Beschermd Wonen en Opvang (eind 2015).
- Evaluatie en eventueel aanpassing van de beleidsregels Beschermd Wonen en Opvang (eind 2015).
- Nota van uitgangspunten inclusief procesplanning nieuw regionaal beleidskader beschermd wonen en opvang (najaar 2015).
- Nieuw beleidskader beschermd wonen en opvang (1^e helft 2016).

Bijlage(n)

1. Lijst gecontracteerde zorgaanbieders beschermd wonen 2015.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van Burgemeester en Wethouders
de secretaris de burgemeester

M.M. van der Kraan

A.A.M. Brok